

Correctie en aanvulling op 'Een onooglijk snoer'

Dat ook de redactie niet onfeilbaar is, blijkt uit een reactie van een van onze leden op het artikel 'Een onooglijk snoer' in het vorige nummer. Vandaar onderstaande tekst.

In het artikel uit het vorige nummer van dit tijdschrift met de intrigerende titel 'Een onooglijk snoer' stond dat de zwarte kralen tussen de Jobstranen de koppen waren van de in palmen voorkomende larven van de Rode Palmkever, *Rhynchophorus ferrugineus*. De schrijver van het artikel, Hans van der Storm, suggereerde in de originele versie van het artikel dat we hier te maken konden hebben met larven van deze Rode Palmkever òf van een boktor. Dat het een larve van een boktor kon zijn, was gebaseerd op twee waarnemingen buiten het Asmat-gebied van de Clerq (1893) en het leek dan ook zo onwaarschijnlijk dat we hier met boktorren van doen hadden, dat de redactie concludeerde dat het hier om de larve van de Palmkever zou gaan.

Maurice Stevens, die ook twee van dergelijke snoeren heeft, reageerde op het artikel met het toesturen van een catalogus van de tentoonstelling in Hofheim am Taurus in 1981. Hierin staat zo'n snoer afgebeeld met de vermelding dat het om het kop-borststuk van boktorrenlarven gaat. In een artikel van Chakravarthy (2016) vond de redactie dat in Nieuw Guinea behalve larven van Rode Palmkevers ook larven van de boktor *Hoplocerambyx severus* een belangrijke voedselbron zijn. Op grond van de waarnemingen aan het snoer kan niet met zekerheid gezegd worden van welke keversoort de larvenkoppen afkomstig zijn.

Aanvulling

Hans vond na het verschijnen van het tijdschrift zelf nog een relevante tekst over de betekenis van het eten van de larven

Rode Palmkever
Rhynchophorus ferrugineus, 40 mm lang
Bron wikipedia

Het in Tribale kunst
2-2019 beschreven
onogenlijk snoer

Een volwassen
exemplaar van
Hoplocerambyx
severus,
55 mm lang.
Bron wikipedia

(Chataigner en Spigolon, 2019). In deze tekst staan de bevindingen die Gerbrands begin 60er jaren deed tijdens veldwerk in het Asmatgebied. Gerbrands suggereert dat er een verband bestaat tussen het eten van de hersenen van gesnelde koppen en het eten van de keverlarven. Hij stelde vast dat tijdens sommige rituelen larven van Sagopalmkevers een belangrijk voedsel zijn.

Als de larven geogst zijn, brengt men deze naar het mannenhuis waar ze in containers worden gedaan, die volgens Gerbrands vroeger gebruikt werden om de hersenen van de gesnelde koppen in te doen. De hersenen werden gezien als een bron van kracht en fertiliteit voor hen die dit consumeren. Ook aan de sagolarven kent men een vruchtbaarheidsverhogende kracht toe. Er lijkt dus een parallel te zijn tussen het eten van menselijk hersenen en van sagolarven. Mogelijk heeft dat te maken met de overeenkomst qua structuur van hersenen en de inhoud van sagolarven.

tkredactie@gmail.com

Bronnen:

Chakravarthy, A.K. et al (2016). Insects as human food. In: *Economic and ecological significance of Arthropods in diversified ecosystems*. Singapore: Springer
Chataigner, M. & Spigolon, E. (2019). Sago, its consumption and place in the imaginary of the Asmat. In: *TEFAF catalogus* op internet p 11-12. Geraadpleegd juni 2019 https://issuu.com/ajpmeyer/docs/tfaf_2019_asmat__original_-_lr/12
Clerq, F.S.A. de & Schmelz, J.D.E. (1893). *Ethnographische beschrijvingen van de West- en Noordkust van Nederlandsch Nieuw-Guinea*. Leiden: P.W.M. Trap